

JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO KALVARIJOS SAVIVALDYBĖJE 2013–2018 METŲ PLANO TRUMPAS PRISTATYMAS

Jaunimo problemų sprendimo Kalvarijos savivaldybėje 2013–2018 metams planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Kalvarijos savivaldybėje 2013–2018 metams planas skirtas Kalvarijos savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Kalvarijos savivaldybėje. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas vystyti tęstinę jaunimo politiką, užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Kalvarijos savivaldybės 2011-2019 m. strateginio plėtros plano, ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Kalvarijos savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Kalvarijos savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Kalvarijos savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Kalvarijos savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitų atstovų nuomone. Taip pat, naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Kalvarijos savivaldybės administracijos ir kitų institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių–teisinių, ekonominių, socialinių–kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios **pagrindinės jaunimo problemos**:

- nepakankamas darbas su jaunimu ir neišvystytas neformalus ugdymas;
- jaunimo nedarbas, jaunimo verslumo priemonių nebuvimas;
- nepakankama infrastruktūra jaunimo laisvalaikiui bei nesaugi aplinka.

Šioms problemoms spręsti siūlomos **prioritetinės veiklos kryptys**:

- mažinti jaunimo pasyvumą, skatinti/didinti pilietiškumą, savarankiškumą ir motyvaciją;
- vystyti bendradarbiavimą tarp valstybinių institucijų ir jaunimo bei siekti efektyvaus darbo su jaunimu;
- vystyti neformalų ugdymą;
- vystyti tinkamą profesinį orientavimą.

Prioritetinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas, kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlyti Kalvarijos savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinių organizacijos, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios grupės, kurie tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMO GAIRĖS

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
<p>1. Tikslas – Užtikrinti neformalaus švietimo bei kitų įstaigų paslaugų įvairovę, kokybę bei prieinamumą, ypač kaimo vietovėse.</p>	
<p>1.1. Uždavinys - Didinti švietimo, kultūros, sporto, socialinių ir kitų įstaigų veiklos kokybę, atvirumą bei paslaugų įvairovę jaunimui.</p>	
1.1.1. Sudaryti sąlygas jaunimui naudotis kaimo vietovėse esančių švietimo įstaigų esama baze.	Sudaryti galimybes kaimiškų vietovių jaunimui naudotis švietimo įstaigų sporto ir kita infrastruktūra ne pamokų metu, savaitgaliais ir vasarą.
1.1.2. Sudaryti jaunimui sąlygas vertinti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų kokybę.	Inicijuoti, kad jaunimui būtų sudarytos sąlygos vertinti biudžetinių įstaigų teikiamų paslaugų kokybę.
1.1.3. Atlikti biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš savivaldybės biudžeto, jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą.	Inicijuoti biudžetinių įstaigų, finansuojamų iš savivaldybės biudžeto, jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą.
1.1.4. Atsižvelgiant į atliktą biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą, tobulinti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamas paslaugas.	Atsižvelgiant į atliktą biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų kokybės tyrimą, inicijuoti biudžetinių įstaigų jaunimui teikiamų paslaugų tobulinimą.
1.1.5 Užtikrinti, kad kiekvienoje švietimo įstaigoje būtų teikiamos socialinio pedagogo ir psichologo paslaugos.	Inicijuoti, kad kiekvienoje švietimo įstaigoje būtų teikiamos socialinio pedagogo ir psichologo paslaugos.
<p>1.2. Uždavinys - Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančias NVO, skatinant NVO ir savivaldybės bendradarbiavimą jaunimo užimtumo formų kūrimui.</p>	
1.2.1. Organizuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu.	Inicijuoti mokymus jaunimui, jaunimo neformalioms grupėms bei jaunimo organizacijoms apie finansavimo paiešką, projektų rašymą, jaunimo veiklą ir darbą su jaunimu.
1.2.2. Savivaldybės lėšomis kofinansuoti jaunimo organizacijų projektus, finansuojamus ES ar kitomis tarptautinėmis lėšomis.	Inicijuoti jaunimo organizacijų projektų, finansuojamų ES ar kitomis tarptautinėmis lėšomis kofinansavimą savivaldybės lėšomis.
1.2.3. Leisti jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms panaudos teise naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis.	Inicijuoti savivaldybės tarybos sprendimo priėmimą dėl leidimo jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms panaudos teise naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis.
1.2.4. Kompensuoti jaunimo organizacijų įregistravimo, registracijos duomenų keitimo mokesčius.	Inicijuoti jaunimo organizacijų įregistravimo, registracijos duomenų keitimo mokesčių kompensavimo mechanizmo priėmimo tvarką

	savivaldybės taryboje.
1.2.5. Finansuoti neformalių jaunimo grupių iniciatyvas, naudingas bendruomenėms.	Inicijuoti neformalių jaunimo grupių iniciatyvų, naudingų bendruomenei finansavimą.
1.3. Uždavinys. Didinti užimtumo galimybes socialiai atskirtam, delinkventiniam, pažeidžiamam, problemas patiriančiam jaunimui.	
1.3.1 Organizuoti reguliarius bendrus susitikimus, diskusijas su jaunimu dirbančių institucijų, NVO ir jaunimo atstovais.	Inicijuoti reguliarius bendrus susitikimus, diskusijas su jaunimu dirbančių institucijų, NVO ir jaunimo atstovais.
1.3.2. Surengti atviro darbo su jaunimui klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai suinteresuotiems asmenims.	Inicijuoti atviro darbo su jaunimui klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems potencialiai suinteresuotiems asmenims.
1.3.3. Apmokyti atviro darbo su jaunimu metodų kultūros, švietimo, sporto ir kitus specialistus, dirbančius su jaunimu.	Inicijuoti atviro darbo su jaunimu mokymus kultūros, švietimo, sporto ir kitiems specialistams, dirbantiems su jaunimu.
1.3.4. Plėsti atviras erdves jaunimui savivaldybėje.	Inicijuoti atvirų erdvių jaunimui savivaldybėje plėtrą.
1.3.5. Įsteigti atvirą jaunimo centrą savivaldybėje.	Inicijuoti atviro jaunimo centro steigimą savivaldybėje.
2. Tikslas. Skatinti jaunų žmonių verslumą bei gerinti profesinį orientavimą ir moksleivių pasiruošimą darbinei karjerai.	
2.1. Uždavinys. Sukurti ir nuosekliai vykdyti verslumo skatinimo programas bei sudaryti palankias sąlygas jaunimo verslo pradžiai.	
2.1.1. Sukurti ir patvirtinti savivaldybės jaunimo verslumo skatinimo programą.	Inicijuoti savivaldybės jaunimo verslumo skatinimo programos sukūrimą ir patvirtinimą.
2.1.2. Perimti kitų savivaldybių gerąją patirtį ir kasmet organizuoti jaunimo verslumo konkursą.	Remiantis kitų savivaldybių gerąją patirtimi, inicijuoti kasmetinį jaunimo verslumo konkursą.
2.1.3. Plėtoti švietimo įstaigose mokinių mokomųjų bendrovių tinklą.	Inicijuoti švietimo įstaigose mokinių mokomųjų bendrovių tinklo plėtrą.
2.1.4. Taikyti minimalius mokesčių tarifus jaunimui, pradedančiam savo verslą, ir pradedantiems jauniems ūkininkams arba atleisti nuo mokesčio pirmuosius metus.	Inicijuoti minimalių mokesčių tarifų arba atleidimo nuo mokesčių taikymo mechanizmą jaunimui, pradedančiam savo verslą, ir pradedantiems jauniems ūkininkams.
2.2. Uždavinys. Spręsti socialinę atskirtį patiriančių, ne kvalifikuotų, išsilavinimo, specialybės, profesijos neturinčių probleminių jaunų žmonių motyvacijos dirbti problemas.	

2.2.1. Vykdyti moksleivių supažindinimą su darbo rinka ir plėsti profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.	Inicijuoti moksleivių susipažinimą su darbo rinka ir profesinį informavimą, įvertinant darbo rinkos poreikius.
2.2.2. Atlikti jaunimo užimtumo poreikių bei būrelių paklausos tyrimą ir sudaryti jaunimo poreikių savivaldybėje žemėlapi.	Inicijuoti jaunimo užimtumo poreikių bei būrelių paklausos tyrimą ir sudaryti jaunimo poreikių savivaldybėje žemėlapi.
2.3. Uždavinys. Skatinti mokyklų, profesinio ir aukštojo mokslo įstaigų bei verslo bendradarbiavimą.	
2.3.1. Švietimo įstaigose organizuoti kasmetines profesinio bei aukštojo mokslo įstaigų ir amatų mugės.	Švietimo įstaigose inicijuoti kasmetines profesinio bei aukštojo mokslo įstaigų ir amatų mugės.
2.3.2. Organizuoti kasmetines pažintines atvirų durų dienas biudžetinėse įstaigose, savivaldybės ir privačiose įmonėse bei nevyriausybines organizacijas.	Inicijuoti kasmetines pažintines atvirų durų dienas biudžetinėse įstaigose, savivaldybės ir privačiose įmonėse bei nevyriausybines organizacijas.
2.3.3 Organizuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštųjų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio informavimo, gerosios patirties perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis.	Inicijuoti jaunimui mokymus, diskusijas, susitikimus su profesinių aukštųjų pasiekusiais buvusiais mokiniais, verslininkais, įžymiais žmonėmis verslumo, lyderystės, profesinio informavimo, gerosios patirties perdavimo ir kt. jaunimui aktualiomis temomis.
3. Tikslas. Vystyti jaunimo ir jaunų šeimų laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą, savanorystę, aktyvią kultūrinę veiklą, bei didinti viešąjį saugumą.	
3.1. Uždavinys. Pritaikyti savivaldybės infrastruktūrą jaunimo bei jaunų šeimų poreikiams.	
3.1.1. Rengti savivaldybėje naujus maršrutus, plečiant dviračių takų infrastruktūrą.	Inicijuoti savivaldybėje naujus maršrutus, plečiant dviračių takų infrastruktūrą.
3.1.2. Sutvarkyti savivaldybėje esančias ir įrengti naujas atviras sporto aikšteles.	Inicijuoti savivaldybėje esančių atvirų sporto aikštelių renovaciją ir naujų atvirų sporto aikštelių įrengimą.
3.1.3. Peržiūrėti ir atnaujinti gatvių apšvietimo materialinę bazę, skiriant ypatingą dėmesį jaunimo lankytinoms vietoms.	Inicijuoti gatvių apšvietimo materialinės bazės atnaujinimą, skiriant ypatingą dėmesį jaunimo lankytinoms vietoms.
3.2. Uždavinys. Vykdyti efektyvią nusikalstamumo prevencijos veiklą, paremtą laisvalaikio užimtumo didinimu ir įtraukimu į organizuotą veiklą savivaldybėje.	
3.2.1. Organizuoti jaunimo stovyklas.	Inicijuoti jaunimo stovyklų organizavimą.
3.2.2. Rengti sporto varžybas, žaidynes, šventes jaunimui (įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą).	Inicijuoti sporto varžybas, žaidynes, šventes jaunimui, įtraukiant ir nusikalsti linkusį bei socialiai pažeidžiamą jaunimą.

3.2.3. Remti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektus, kuriuose į organizuotą veiklą įtraukiami socialiai pažeidžiami, neįgalūs ir nusikalsti linkę jauni žmonės.	Inicijuoti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų projektus, kuriuose į organizuotą veiklą įtraukiami socialiai pažeidžiami, neįgalūs ir nusikalsti linkę jauni žmonės.
3.3. Uždavinys. Skatinti jaunimo savanorystę ir sudaryti sąlygas jaunimo saviraiškai bei kūrybai.	
3.3.1. Skatinti jaunimą įsitraukti į policijos rėmėjų veiklą.	Skatinti jaunimą įsitraukti į policijos rėmėjų veiklą.
3.3.2. Į kultūrinių renginių organizavimą įtraukti jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui.	Inicijuoti į kultūrinių renginių organizavimo įtraukimą jaunimo organizacijas ir aktyvų jaunimą, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui.
3.3.3. Įtraukti jaunuolius–savanorius, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui, į savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas.	Inicijuoti jaunuolių–savanorių, pirmenybę teikiant kaimo vietovių jaunimui, pritraukimą į savivaldybėje organizuojamus renginius ir akcijas.
3.3.4. Organizuoti kasmetinius geriausių savanorių apdovanojimus.	Inicijuoti kasmetinius geriausių savanorių apdovanojimus.
3.3.5. Organizuoti kasmetinius viešus menų festivalius.	Inicijuoti kasmetinius viešus menų festivalius.
4. Tikslas. Užtikrinti kokybišką jaunimo politikos plėtrą.	
4.1. Uždavinys. Didinti savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų veiklos kokybę bei tarpinstitucinį bendradarbiavimą, tobulinti jaunimo informavimo kanalus.	
4.1.1. Organizuoti mokymus pradedantiems ir pažengusiems mokinių savivaldų lyderiams.	Inicijuoti mokymus pradedantiems ir pažengusiems mokinių savivaldų lyderiams.
4.1.2. Plėtoti darbą su mokinių savivalda, įtraukiant į sprendimų priėmimą 6–8 klasių mokinius.	Inicijuoti darbo su mokinių savivalda, įtraukiant į sprendimų priėmimą 6–8 klasių mokinius plėtrą.
4.1.3. Organizuoti gretimų savivaldybių jaunimo organizacijų, jaunimo politikos veikėjų, su jaunimu dirbančių institucijų atstovų bendrus renginius, skirtus pasidalinti skirtingų savivaldybių gerąja patirtimi bei skatinančius jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.	Inicijuoti gretimų savivaldybių jaunimo organizacijų, jaunimo politikos veikėjų, su jaunimu dirbančių institucijų atstovų bendrus renginius, skirtus pasidalinti skirtingų savivaldybių gerąja patirtimi bei skatinančius jaunimo organizacijų bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.
4.1.4. Organizuoti mokymus JRT nariams.	Inicijuoti mokymus JRT nariams.
4.1.5. Viešinti JRT veiklą.	Inicijuoti savivaldybės JRT veiklos viešinimą.
4.1.6. Parengti ir pateikti JRT rekomendacijas skirtingiems savivaldybės administracijos skyriams dėl jų vykdomos veiklos.	Inicijuoti JRT rekomendacijų skirtingiems savivaldybės administracijos skyriams dėl jų vykdomos veiklos parengimą ir pateikimą.
4.1.7. Rengti įvairių jaunimui aktualių sričių	Inicijuoti įvairių jaunimui aktualių sričių

(kultūros, sporto, ugdymo ir t. t.) aktualijas aptariančius atvirus JRT, įtraukiant susijusių įstaigų ir organizacijų atstovus, specialistus, dirbančius su jaunimu, savivaldybės tarybos narius.	(kultūros, sporto, ugdymo ir t. t.) aktualijas aptariančius atvirus JRT posėdžius, įtraukiant susijusių įstaigų ir organizacijų atstovus, specialistus, dirbančius su jaunimu, savivaldybės tarybos narius.
4.1.8. Įtraukti jaunimo atstovus į savivaldybės aktualių ilgą ir vidutinę trukmės planavimo dokumentų rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną.	Inicijuoti jaunimo atstovų įtraukimą į savivaldybės aktualių ilgą ir vidutinę trukmės planavimo dokumentų rengimą, įgyvendinimą ir stebėseną.
4.1.9. Užtikrinti savivaldybėje svarstomų jaunimui aktualų ir su jaunimu susijusių projektų informacijos sklaidą.	Inicijuoti savivaldybėje svarstomų jaunimui aktualų ir su jaunimu susijusių projektų informacijos sklaidą.
4.1.10. Skleisti informaciją apie jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklą.	Inicijuoti informacijos apie jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklą sklaidą.
4.2. Uždavinys. Užtikrinti, kad savivaldybėje būtų vykdomi jaunimo padėties bei jaunimo politikos kokybės vertinimai, aktualių jaunimui programų ir priemonių stebėseną.	
4.2.1. Vykdyti jaunimo situacijos stebėseną savivaldybėje: tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę.	Inicijuoti jaunimo situacijos stebėsenos savivaldybėje vykdymą. Tirti jaunų žmonių poreikius, kaupti informaciją apie jaunimą, kurti nuolat atnaujinamą duomenų bazę.
4.2.2. Vykdyti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje.	Inicijuoti jaunimo problematikos tyrimą savivaldybėje.
4.2.3. Vykdyti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje.	Inicijuoti jaunimo politikos kokybės vertinimą savivaldybėje.
4.2.4. Parengti jaunimo problemų sprendimo Kalvarijos savivaldybėje 2013–2015 m. priemonių plano ataskaitą ir 2016–2018 m. priemonių plano projektą.	Inicijuoti jaunimo problemų sprendimo Kalvarijos savivaldybėje 2013–2015 m. priemonių plano ataskaitos ir 2016–2018 m. priemonių plano projekto parengimą..